

Zestawienie odpowiedzi KZGW na uwagi CMok do aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami

Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW) przedstawił zestawienie, nadesłanych w ramach konsultacji społecznych aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (aPGW), uwag wraz z ustosunkowaniem się do nich przez KZGW tzn. czy zostały one uwzględnione, czy nie, w ostatecznej wersji dokumentu.

(<http://www.apgw.kzgw.gov.pl/pl/konsultacje-spoeczne/zgloszone-uwagi-do-apgw>)

Poniżej przedstawiono zestawienie odpowiedzi KZGW, dotyczących uwag przesłanych przez Centrum Ochrony Mokradeł w piśmie z 22.06.2015.

Uwaga pierwsza dotyczyła zastrzeżeń do podejścia metodologicznego do sporządzania dokumentów – zarówno aPGW, jak i wcześniejszych MasterPlanów, które stanowiły wkład do aPGW oraz listy przedsięwzięć, która została w nich przedstawiona. Uwaga ta została częściowo uwzględniona w części dotyczącej listy przedsięwzięć – KZGW twierdzi, że w ostatecznej wersji dokumentu znajdują się tylko uzasadnione inwestycje, spełniające przesłanki Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). Niestety nie odniesiono się do zasadniczej kwestii dotyczącej metodyki konstruowania dokumentu tzn. nie przedstawiono ogólnych, globalnych celów zarządzania wodami w Polsce i działań, które mają nas doprowadzić do osiągnięcia wyznaczonych celów, lecz zebrano listę przedsięwzięć i uzasadniono je w ramach obowiązujących przepisów prawnych.

Uwaga druga dotyczyła spójności dokumentów aPGW i PZRP w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i została uwzględniona – ostateczne wersje dokumentów powinny być wg KZGW spójne. (Nie zweryfikowaliśmy tej odpowiedzi.)

Uwaga trzecia dotyczyła nieuwzględnienia w aPGW zagadnienia prowadzenia na małych ciekach tzw. prac utrzymaniowych na dużą skalę i o znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Uwaga ta nie została uwzględniona – uzasadnienie KZGW przedstawia się następująco: „Prace utrzymaniowe są to działania nie mające negatywnego wpływu na stan JCWP. Tematyka prac utrzymaniowych zostanie ujęta w innym dokumencie, nad którym prace jeszcze się nie rozpoczęły. W aPGW zostały również ujęte inwestycje zgłaszane przez prywatnych ...”, (*brak końca zdania w wyjaśnieniu*).

Uwaga czwarta dotyczyła pominięcia w aPGW zagadnienia odtwarzania naturalnej małej retencji i zawierała propozycje konkretnych kategorii działań. W odpowiedzi KZGW zaznaczyło, że zagadnienie małej retencji zostało uwzględnione w aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju (aPWŚK), a do poszczególnych kategorii działań odniosło się następująco:

4.1. Stworzenie instrumentów prawnych i administracyjnych zobowiązujących do zachowania wszystkich naturalnych mokradeł – np. na zasadzie ‘no net loss’ (zobowiązanie

do odtworzenia w przypadku spowodowania degradacji ekosystemów) – odpowiedź KZGW: „W aPWŚK wskazano działania przywracające naturalną retencję. Rozwiązania legislacyjne prowadzące do odtwarzania naturalnej retencji, w tym poprzez obszary wodno-błotne są przedmiotem prac w ramach opracowania PZRP.” (uwaga częściowo uwzględniona)

4.2. Odtwarzanie retencji na osuszonych torfowiskach; odtwarzanie procesów torfotwórczych – odpowiedź KZGW: „Podniesiony przez zgłaszającego uwagę problem może być rozwiązany poprzez podjęcie odpowiednich działań w kolejnym cyklu planistycznym. Pierwszym krokiem w tym kierunku będą działania zaplanowane w aPWŚK, dla JCWP w których na stan części wód wpływa prawdopodobnie presja hydromorfologiczna. Na poziomie krajowym planowane są działania ukierunkowane na zmniejszenie zmian hydromorfologicznych polegające na: opracowaniu dobrych praktyk prowadzenia robót i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania; utworzeniu krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych wód; przeprowadzeniu pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych. Ponadto planuje się dla wytypowanych cieków o niezmienionej hydromorfologii, uznanych za szczególnie cenne ze względu na ich mały stopień przekształcenia antropogenicznego, podniesienie celów środowiskowych, mających za zadanie zachowanie naturalnych warunków hydromorfologicznych.” (uwaga częściowo uwzględniona)

4.3. Całkowita lub częściowa renaturyzacja niewielkich cieków – odpowiedź KZGW: „W aPWŚK zostaną wskazane działania polegające na opracowaniu programu renaturalizacji JCWP w ramach krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych. Działania te będą dotyczyć JCWP, które zgodnie z wnioskiem wstępnie wyznaczono jako silnie zmienione, ale w procedurze ostatecznego wyznaczenia zweryfikowano jednak jako „naturalne” (nie uznano, by przekształcenia hydromorfologiczne były nadal potrzebne).” (uwaga częściowo uwzględniona)

4.4. Zastępowanie koryt jednodzielnymi w uregulowanych ciekach na terenach rolniczych

korytami dwudzielnymi o naturalnie kształtującym się korycie dolnym i zaprzestanie prac

odmuleniovych – odpowiedź KZGW: „W aPWŚK w wyniku uwag kierowanych w trakcie konsultacji społecznych zostaną wskazane JCWP o presji hydromorfologicznej, w przypadku których biologia jest wskaźnikiem decydującym o złym stanie wód, gdy brak jest jednocześnie przekroczeń innych grup wskaźników, które wpływałyby na pogorszenie stanu biologicznego JCWP. Dla tych JCWP, które są jednocześnie naturalnymi częściami wód, a w procesie wyznaczania SZCW po pierwszym etapie prac (wyznaczanie na podstawie wartości wskaźników zmian hydromorfologicznych w JCWP) zostały wyznaczone jako SZCW, zostanie wskazane działanie polegające na opracowaniu programu renaturalizacji JCWP w ramach krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych. Ponadto w aPWŚK zostaną wskazane pozytywne działania naturalizacyjne lub zwiększające retencję naturalną zlewni, planowane do realizacji na obszarze kraju. Jednocześnie na poziomie krajowym planowane są następujące działania zmierzające do poprawy sytuacji w tym zakresie (nazewnictwo działań może ulec modyfikacji): Opracowanie dobrych praktyk prowadzenia robót i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania; Utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych wód; Przeprowadzenie pogłębionej analizy

presji pod kątem zmian hydromorfologicznych. Po wdrożeniu ww. działań możliwe będzie m.in. zaplanowanie działań, o których mowa w uwadze.” (uwaga częściowo uwzględniona)

4.5. **Ograniczanie spływu powierzchniowego na terenach leśnych** – odpowiedź KZGW: „W aPWŚK wskazano działania związane z realizacją projektów: Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich oraz Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych prowadzonych przez Lasy Państwowe.” (uwaga uwzględniona)

4.6. **Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi na obszarach o powierzchni uszczelnionej** – odpowiedź KZGW: „Zagadnienie jest przedmiotem Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym. Nie będzie przeniesione do dokumentów aPGW, aczkolwiek właściwe jest traktowanie ich jako działań wpływających pozytywnie na stan zasobów wodnych w zlewni.” (uwaga nie uwzględniona)

Uwaga piąta dotyczyła problemu zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rozproszonych. Wnioskowano tutaj także o wprowadzenie zapisów w aPGW dotyczących m.in. bagiennych stref buforowych wzdłuż cieków. Uwaga ta została częściowo uwzględniona, a odpowiedź KZGW brzmi: „Podniesiony przez zgłaszającego uwagę problem może być rozwiązany poprzez podjęcie odpowiednich działań w kolejnym cyklu planistycznym. Pierwszym krokiem w tym kierunku będą działania zaplanowane w aPWŚK, dla JCWP w których na stan części wód wpływa prawdopodobnie presja hydromorfologiczna. Na poziomie krajowym planowane są działania ukierunkowane na zmniejszenie zmian hydromorfologicznych polegające na: opracowaniu dobrych praktyk prowadzenia robót i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania; utworzeniu krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych wód; przeprowadzeniu pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych. Ponadto planuje się dla wytypowanych cieków o niezmięnionej hydromorfologii, uznanych za szczególnie cenne ze względu na ich mały stopień przekształcenia antropogenicznego, podniesienie celów środowiskowych, mających za zadanie zachowanie naturalnych warunków hydromorfologicznych.”

Uwaga szósta dotyczyła zagadnienia adaptacji gospodarki wodnej do zmian klimatycznych. Została ona uwzględniona, a postulowane zapisy wprowadzono wg KZGW do aPWŚK do rozdziału dotyczącego dobrych praktyk w gospodarowaniu wodami. (Nie zweryfikowaliśmy tej odpowiedzi.)

Uwaga siódma dotyczyła nieuzasadnionego zastosowania odstępstwa z artykułu 4.7 RDW. Wnioskowano tutaj o usunięcie tego odstępstwa z załącznika do aPGW, zawierającego inwestycje. Uwaga ta została wg KZGW uwzględniona, opis przesłanek został zweryfikowany ponownie, a inwestorzy zostali wezwani do uzupełnienia przesłanek z art. 4 ust 7 RDW. (Nie sprawdzaliśmy uzupełnionych przesłanek dla poszczególnych inwestycji, niestety jednak odpowiedź KZGW nie sugeruje, że rozważono wyłączenie z listy inwestycji nie spełniających przesłanek, a raczej próbowano „na siłę” dodawać uzasadnienia, żeby wykazane inwestycje mogły na tej liście pozostać.)